

DEKLARACIJA O BORBI PROTIV KORUPCIJE

Polazeći od spoznaje da je korupcija opasnost za opstanak Hrvatske, za njenu sigurnost i blagostanje građanki i građana, smatramo da je potrebno okupljanje političkih snaga opozicije, istih ili sličnih svjetonazora, kojima je borba protiv korupcije jedan od najvažnijih segmenata političkog djelovanja.

Znajući da korupcija moćne čini još moćnijima, borba protiv nje, borba je za pravdu i jednakost. Deklaracija pokazuje spremnost i namjeru, ali je i obećanje da postoji politička volja i odlučnost za borbu protiv korupcije.

Korupcija je i znak i posljedica loše vlasti, danas i ovdje.

Vlada uništava institucije koje za cilj imaju sprječavanje korupcije te ismijava političku odgovornost, dok pravosuđe koje bi trebalo kažnjavati počinitelja ne funkcionira.

Vladajući guše slobodu medija i njihovu neovisnost te progone dio novinara koji se bave istraživačkim novinarstvom i koji pišu o koruptivnim aferama.

Znajući da zlo korupcije neće proći samo od sebe, potpisivanjem ove Deklaracije izražavamo spremnost na beskompromisnu borbu.

STOGA, SMATRAMO DA:

1. Korupcija kvari vlast, a loša vlast temelj je korupcije. Od korupcije korist imaju moćni, štetu imaju svi, ali stradaju siromašni i prezreni, zaboravljeni od društva. Puno je riječi rečeno o tome. Malo je učinjeno. Hrvatska je osiromašena i opljačkana zemlja i na toj nesreći neki su se obogatili.

Korupcija, loša vlast i moralno posrnuće razne su riječi za isto. Serije korupcijskih skandala ne govore o slabostima ljudskog karaktera, teretu naslijeđenih navika, nego su dokaz da se ne radi o pojedincu i njegovom karakteru, već o sistemskoj posljedici nepostojanja odgovornosti, vladanja bez cilja i vjerodostojnosti. Moralni apeli, duga suđenja i neriješeni skandali, višak nesadržajnih riječi i manjak volje, uništili su nadu i vjeru u vjerodostojnost vlasti i važnost zakona.

Dosta nam je ljudi koji su iznad zakona jer kupuju zastupnike i podršku, kupuju socijalni mir i puštaju da zemlja zaostaje prisvajajući javno dobro pred očima građana za svoje partikularne interese.

Trebaju nam uzori, nužna je dobra i čvrsta praksa uz institucionalni i javni nadzor. Fraza da su zakoni dobri na papiru, ali se ne provode, je laž. Zakon koji ne postiže ciljeve, koji se namjerno zaobilazi od strane baš onih koji ih donose je prevara. Mnogo toga je na papiru rečeno i propisa-

DEKLARACIJA O BORBI PROTIV KORUPCIJE

no zakonom, no šuti se o posljedicama i učinku. Zakoni koji se izbjegavaju, riječi i deklaracije, političku borbu za društvo smještaju u područje politike i odgovornosti stranaka i zastupnika.

2. Sudeња koja traju desetljeće nikoga ne odvrćaju. Mnogi su razlozi za temeljite reforme sudstva, prije svega nepovjerenje, no nepovjerenje se najviše izgubilo načinom postupanja u slučajevima visoke korupcije. Izmjene kaznenih zakona trebaju povećati kazne za korupcijska djela jer je korupcija akutna društvena opasnost. Treba izmijeniti procesna pravila jer se tumače tako da nisu zaštita prava i istine, već postaju labirint za trikove odugovlačenja. Oduzimanje imovine stečene korupcijom nije samo kazna i sredstvo odvrćanja, već i obeštećenje društva. Oduzeta sredstva treba iskoristiti za jačanje svijesti i odgoj protiv korupcije. Kazna za korupciju nije dovoljna i sama za sebe nije efikasna. Kazna nije samo stvar suda, već društva, treba osuditi sramotu koja nam se nanosi.

3. Politički sistem mora poticati uključivanje građana u odlučivanje. Korupcija cvate kad puknu veze između vlasti i birača. Birače treba poštivati jer su oni razumni ljudi s kojima dijelimo interese i ciljeve.

4. Političke stranke moraju poticati poštenje svojih članova i ograditi se od korupcionaša. Krivnja je pojedinačna, ali je odgovornost za ugled stvar svih. Za ostavku ne treba pravomoćna sudska presuda, već osjećaj odgovornosti za posljedice. Svaki dužnosnik svjedoči osobnim primjerom.

5. Odgovornost je ključni pojam dobre vlasti. Oni koji imaju vlast odgovaraju, kazнено, materijalno i moralno, ali, najvažnije, odgovaraju politički. Politička odgovornost se testira na izborima, ali se prakticira stalno. Politička odgovornost je posljedica gubitka povjerenja, a ne krivnje, nehaja ili neznanja. U stvarnosti, za političku odgovornost, teret dokaza je na osumnjičenom. Optužbe treba uvjerljivo demantirati, inače ostaje sumnja i nepovjerenje.

6. Neovisne institucije kontrole i sprječavanja korupcije sustavno se uništavaju od njihovog nastanka. USKOK je umrtvljen, Povjerenik za informiranje je umiren, Pučki pravobranitelj ponižen, učinkovita kontrola javnih nabava je upitna, a DIP-ov nadzor financiranja stranaka i kampanja je površan i usko administrativan. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa je pod stalnim pritiskom. Jasna su nastojanja vlasti da se nezavisne institucije liše sredstava i ovlasti, politički kontroliraju, da se njihovi vodeći ljudi podvrgnu pritisku i zastraše.

7. Država je vlasnik ogromne imovine. Ona se trži, poklanja i uništava da bi se jeftino prodala. Država je loš vlasnik jer se na tome bogate pojedinci koji siromaše Hrvatsku. Javna poduzeća popunjavaju uprave prema političkom ključu, dakle uz političku zaštitu. Javna i komunalna poduzeća su gubitaši i područja raširene korupcije. Loše upravljanje nije samo rizik korupcije, već i vanjski znak. Država pripada narodu, a ne strankama.

DEKLARACIJA O BORBI PROTIV KORUPCIJE

Upravljačke strukture u ustanovama kojima je osnivač Vlada Republike Hrvatske, kao i trgovačka društva u vlasništvu ili većinskom vlasništvu Vlade Republike Hrvatske, moraju kroz partnerstvo i aktivnu suradnju biti usmjerene na uklanjanje svih uzroka i nedostataka koji pogoduju korupciji.

8. Otvorenost vlasti i poštivanje građana sprječava otuđenost i korupciju vlasti. Vlast koja nije u ravnopravnom dijalogu s građanima, koja sve koji misle drugačije smatra neprijateljima, ne vodi se ciljevima i namjerama, već grubim materijalnim interesima, teži moći i stranačkim, grupnim i osobnim privilegijama. Jedno od javnih istraživanja pokazalo je da bi samo 4% građana prijavilo korupciju ili, još jasnije, 96% to ne bi učinilo. Podizanje javne svijesti o važnosti prijavljivanja korupcije mora ići usporedno s jačanjem integriteta tijela javne vlasti te učinkovitosti pravosuđa.

Mediji trebaju biti slobodni. Ne smije se dozvoliti monopol i koncentracija vlasništva. Imaju pravo objaviti istinu, ali i zauzeti stav prema onom što govore činjenice. Stanje u pojedinim medijima je alarmirajuće, posebno u neprofitnim medijima, jer su oni uz neovisne novinare jedan od glavnih faktora u prevenciji i borbi protiv korupcije.

Vlast je u ime građana i od njih se ne smiju sakrivati činjenice, ciljevi vlasti, troškovi, a najmanje ponašanje onih koji su na vlasti. Građani imaju pravo znati i time se nadzire diskrecija i sloboda odlučivanja.

Zato, svi javni podatci moraju biti dostupni u internetskom formatu pogodnom za ponovnu upotrebu po principu otvorenih podataka.

9. Međunarodne obveze vežu Hrvatsku da poštujemo što smo obećali pri ulasku u EU. Podržavamo ovlaštenja europskog tužitelja za slučajeve visoke korupcije.

DEKLARACIJA O BORBI PROTIV KORUPCIJE

10. Prioriteti našeg djelovanja su:

- jačanje i zaštita nezavisnih institucija nadzora, a posebno Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa,
- sustavno utvrđivanje porijekla imovine, imovinskih kartica te oduzimanje imovine stečene zloupotrebama,
- pooštavanje kazni i ubrzanje postupaka za korupcijske slučajeve,
- uvođenje strože i neovisne kontrole javnih nabava, trošenja javnog novca i imovinskih kartica,
- uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja za društvo i demokraciju od osnovne škole,
- poštovanje i jamčenje slobode medija i novinara te jačanje istraživačkog novinarstva, neprofitnih medija, kao i organizacija civilnog društva,
- omogućavanje proaktivne objave javnih podataka kao jednog od glavnih temelja prevencije korupcije, uključujući i edukaciju građana o pravu na pristup informacijama te procesu donošenja odluka kroz sudioničku demokraciju,
- učinkovito nadziranje financiranja stranaka i kampanja, uključujući i referendumske kampanje,
- osiguravanje stručnosti, a ne podobnosti, kod zapošljavanja u javnim poduzećima i drugim institucijama,
- transparentno te učinkovito raspolaganje i upravljanje javnom imovinom, uključujući i procese privatizacija,
- objavljivanje proračuna na svim razinama kako bi bili transparentniji i razumljiviji,
- sprječavanje bijega krivaca preko granica.

Korupcija je kriminal i sramota te se ne smije relativizirati, opravdavati okolnostima ili neznanjem. Imovina koja se stječe radom ne smije se zaboraviti, a pogotovo ne kada se treba unijeti u imovinsku karticu. Zato, provjera porijekla imovine mora biti jedan od prioriteta institucija, a posebno Porezne uprave.

Stoga, pozivamo građanke i građane da nas podrže u borbi protiv korupcije jer je ta borba temelj za ravnopravnu, naprednu i normalnu Hrvatsku!

DEKLARACIJA O BORBI PROTIV KORUPCIJE

Naši potpisi nas obvezuju da se držimo navedenih načela, a provedba navedenih mjera je naša dužnost.

PREDSJEDNIK SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE HRVATSKE

Davor Bernardić

PREDSJEDNIK HRVATSKE SELJAČKE STRANKE

Krešo Beljak

PREDSJEDNIK HRVATSKE STRANKE UMIROVLJENIKA

Silvano Hrelja

PREDSJEDNIK GLAVNOG ODBORA SNAGA-E

Goran Aleksić